

**Landesbibliothek Oldenburg**

**Digitalisierung von Drucken**

**Disputationes Chirurgicæ Selectæ**

**Haller, Albrecht von**

**Lausannæ, MDCCLV.**

**VD18 90538846**

V. Dissertatio Medica Exhibens Casum Memorabilem De Carie Cranii.

**urn:nbn:de:gbv:45:1-16489**

V.

DISSERTATIO MEDICA

EXHIBENS CASUM MEMORABILEM,

DE

CARIE CRANII,

*Quam pro Aggregatione obrinenda defendet*

JO. HADRIANUS SLEVOGTIUS;

M. D. P. P. O.

Jenæ, 27. Maii 1695.



V.  
DISSERTATIO MEDICA

EXHIBENS CASUM MEMBRANULAE

DE

CARTE GRANULI

Quae pro Degeneratione cuticulae habetur

JO. HADRIANUS STEVOCINIUS

M. D. R. C.

Jenae, typis Joh. Gleditsii



Q. D. B. V.

## HISTORIA.

**P**uer octo annorum, temperamenti laudabilis, & floridi corporis habitus, die 15. Sept. anni 1689, in vicina urbe mane scholam petens, ab immaturo piro, ex alto in dextrum sinciput projecto, caligine oculorum & vertigine correptus concidebat, & aphonus domum deportabatur; ubi sine sensu, usque ad meridiem, jacens, tandem post repetitam evomitionem jentaculi, & multabilis, vocalis iterum redditus, manu locum lesion monstrabat, & de insigni dolore capitis conquerabatur: Cumque dextrum sinciput & vertex admodum intumescerent, nec vinum calidum, cum butyro & duplicato linteo adhibitum, sufficere videretur, chirurgus cura aegroti demandabatur. Hic, quod cutem integram cerneret, super imposito emplastro, plagam nullius momenti esse pronuntiabat, nec diete curiosus, de aeris aut victus decente usurpatione quicquam precipiebat. Imo cum, mense dimidio elapso, per lanceolam puri, sub cute latenti, exitum pararet, istudque satis coctum efflueret, presentibus signis lesi cranii, dolore continuo pulsante, stupore, masticandi difficultate, appetitu debili, somno turbulento; spem tamen parentibus facere audebat, intra octiduum curationi finem impositum iri. Sed irritato successu: quippe, utut quotidie tam per modo memoratum, arte factum, vulnus, quam per aliud novum, non longe ab isto, sponte natum foramen, haud parum crudi liquaminis excerneretur, non tamen tumor inde subsidebat, sed ultra principium quinti mensis perdurabat, & tandem ne levissimum contactum quidem, sine magno dolore admittebat. Cujus morae parentes & agnati impatientes, postquam reliquorum chirurgorum istius loci, perversa curationis tristem exitum subolentium, majoremque existimationis suae, quam charitatis erga proximum, rationem habentium, fores frustra pulsassent; die 21. Januarii, anni 90, puerum huc ad avunculum suum, Danielem Manuum, optima nota chirurgum, deducebant, a quo ego in consilium accitus in dextro sincipite, juxta futuram sagittalem, duo ulcuscula lentiformia, & dimidium pollicem a se invicem distantia deprehendebam. Haec ichore plena erant quem ad singulos cordis pulsus modice subsultantem cernebam; cumque totus ambitus ultra futuram coronalem, atque  $\lambda\mu\beta\delta\sigma\iota\delta\eta\gamma$ , elatior esset, & tangenti fungosus intusque cavus videretur, ac insuper leniter pressus, cum ejulatu aegri, praedictum ichorem ex ambobus ostioliis emitteret; non sine ratione cranium subitus corruptum esse, & sine mora detegendum statuebam. Premisso igitur leni evacuantem, d. 23. explorata per specillum ulceris profunditate, & demptis forfice capillis, per decussatam factam sectionem ex cute copiosus sanguis niger propullulabat. Vulnere lege artis deligato, & quae circa diatum, internaue remedia necessaria videbantur, rite dispositis, statim sequente die illud labia, multo quam antea, graciliora habebat; cumque tertium religaretur, portionem tabulae cranii superioris, a reliquo osse soluta, in fundo gerebat, & crassitie papirum, foraminibus cribrum, ambituque schema, I. exhibebat. Hac sublata, medullosa cal-

variae

variae substantia nuda, vitrea vero tabula exiguo foramine pertusa apparebat; ex quo tenuis flavescens liquor, juxta rythmum vasorum durae matris pulsantium, expellebatur. Manifesto indicio, intra cranium rem minime salvam esse, & hoc liquamen, quod maxima sui parte nutrimentum calvariae fuerat, ex erosis tubulis stillando, a vicinis humoribus corruptis characterem vitiosum contraxisse. Cum itaque curationem solertem, atque industriam operam deposci palam fieret, haud contemnenda simul prosperi successus fiducia nascebatur, quod nec ulceris conditio adeo mali moris, nec caries ossis insuperabilis videretur, nec circa principes functiones aliquid magna formidine dignum extaret; sensim redeuntibus quiete, comedendi desiderio, masticatione expeditiore, animique alacritate: unica tussi excepta, quae cum insigni violentia & molestissimo capitis dolore, tribus ab hinc hebdomadis tenellum corpus concusserat.

Verum obstabat inemendabilis aegri, ex puerili ἀρρώστια τῆς διαβολῆς fluens morositas; dum dolorum, in prima sectione perpefforum memior, neque blanditiis, neque minis permoveri poterat, ut a clamore & corporis jaetatione, qua chirurgi operationes turbabat, & vix ac ne vix quidem ulceris deterfionem concedebat, desisteret. Accedebat inepta agnatorum misericordia, qui fletu pueri commoti, jam omnem ferri usum detestabantur, nec misellum ulteriori cruciatui, ita vocabant scalpturam cranii, committere volebant: mori satius esse reputantes, quam tot ferramentorum crudelitatem in vivo corpore experiri.

Quibus rebus fiebat, ut post imprudentem cunctationem, tandem, penitus absumpta magna cranii parte, medio Februarii, dura mater per foramina A & B, in secunda & tertia figura notata, nuda in conspectum veniret, & curioso spectaculo tres distinctos motus, cordis pulsui, respirationi & tussi respondentes exhiberet. Cum autem interim novus tumor in occipite suboriretur, & ad educendam putrilaginem ferro uti prohibitum esset, d. 16. per potentiale cauterium eum aperire reliquum erat. D. 20. Puer solito somnolentior fiebat, & sensim p. n. calere incipiebat, cessabat appetitus, viresque imminuebantur sensibiliter, donec d. 25, 26, 27 & 28. aucta dormiendi libidine, quam crebri pavores comitabantur, febriliter caleret, & aut plane non, aut incongrue ad quaesita responderet, dieque 1. Martii fati cederet.

Cranium resectum quatuor in locis perforatum visebatur, & in concava sui parte, ubi late serpens caries magnam interioris laminae partem absumserat, mucore albo & inaequali superficie praedito, oblitum erat; quo cum etiam dura mater, quousque ab arroso osse adhuc tecta erat; ad straminis crassitiam obducta esset, primo intuitu pene eam hoc loco exulceratam dixissemus: Sed accuratori examine adhibito, adhuc integra, omnisque lesionis experta inveniebatur. Magna autem huic & cranio, inde decidebat, adhaerens, armato oculo innumerorum verniculorum, lento humori implicatorum, congeries apparebat; quorum multi, aquae tepida injecti, motitatione sua vitalitatis indicia edebant. Vasa meningis ad rupturam atro sanguine turgebant, & candicans alias cerebri substantia rosea fere & spississimis punctis rubris conferta videbatur. Ventriculi flavo sero distenti erant, quod, quamprimum illi cultri apice vulnerabantur, cum impetu prosiliebat.

Εξήγησις.

## Εξήγησις.

## §. I.

**T**alis fuit lamentabilis vitæ terminus pueri optimi, cui longioris vitæ usuram ars promittebat, si & in tempore convenientia remedia adhibita fuissent, & cum eadem postmodum adhiberentur, æger non minus quam adstantes, ad monitum Hippocratis, *ἑαυτὸς παρέχειν τὰ δέοντα ποιέοντες* decrevissent.

§. II. Cum vero, ut vulgata fert sententia, *dimidium curationis cognitio morbi absolvat*; & statim in principio, quæ a divino Sene, ejusque sectatore Celfo, ad diagnosim rite formandam præcipiuntur, obiter habita fuerint, mirum non est, hinc infidam prognosim, erroneamque curationem originem traxisse.

§. III. Ut igitur, quam promptum fuerit hunc lapsum evitare, ostendamus, ea quæ Artis Parens, in aureo de *capitis vulneribus* libello, Celsusque passim præstantissima proponunt monita, ita præsentī circumstantiarum seriei applicabimus, ut primo omnium *ad subiectum*, deinde *ad locum affectum*, postmodum *ad instrumentum*, ceu causam, *modumque ledendi* & denique ad *παρακολληθισίας*, in ægro emergentes, animum adhibeamus; quibus ultimo prognoseos ergo, *tempus anni* quoque subjungemus.

§. IV. Subjecto merito hic primas deferimus, quia ejus cognitio adeo necessaria est, ut nisi de eo constet, indagatio *indicationum* frustranea, *indicantium* dignotio impossibilis, *indicatorum* applicatio autem inepta ac prorsus cæca existere soleat.

§. V. Quod nostrum attinet, ne ex ætate puerili & laudata corporis *εὐεξία* prior chirurgus oscitantæ suæ excusationem petat; quasi vero, cum Celsus puerorum & adolescentium vulnera citius sanari statuatur, præsentē in super in nostro humorum *εὐκασία*, a *mediocri* ejusmodi *lesione* per *pirum*, & *sine sanguine* facta, non adeo facilis pravorum symptomatum *ἐπιγένεσις* metuenda fuerit: Sciendum est, Celsum *lib. 5. c. 26. p. 302.* eatenus tantum recentiori florentique ætati promptiorem reconvalescentiam spondere, quatenus illa senio, humorum balsamica dulcedine & *γλισχροτήτι*, calidique nativi vigore destituito opponitur. Deinde neminem laterē putamus quam proum in febres ac putredines sanguineorum temperamentum existat, & quam exquisito tenera puerilium nervorum compages, ad leves vellicationes, sensu polleat, dolorumque impatientissima sit. Ut taceam, effato *magni Esculapii* Lycei hujus, ut Imperatori & Medico, ita & Chirurgo turpe esse, dicere: *Non putaram.*

§. VI. Secunda consideratio locum affectum concernit, caput scilicet, regionem corporis nobilissimam; Et sicut nec minimas hujus læsiones contemni debere, unanimes peritorum vox est; ita quæ ossi *sincipitis* atque futuris.

Tom. I.

M

acci-

accidunt, periculosissimas esse, post Hippocratem receptissima in scholis medentium opinio fuit.

§. VII. Os vero aut fissum aut fractum fuisse, ipsamque futuram labem accepisse, tria potissimum argumenta probabile reddunt; Horum primum partium harum constitutio suppeditat: *Universi enim, inquit Hipp. l. c. text. 3. capitis os tenuissimum ac debilissimum est, quod circa sinciput, & carnem paucissimam ac tenuissimam hac parte os super seipso habet. & text. 15. Proclive est os circa futuram rumpi ac dissolvi, propter ossis hac parte debilitatem & raritatem, & propterea, quod parata sit futura, ut rumpatur ac dissolvatur: nam reliqua ossa, futuram ambientia, ruptionis exortia manere possunt, eo quod robustiora sunt, quam futura.*

§. VIII. Nec obstat, aut effugiendi ansam imperito homini & excusationem parit, quod juniorum crania, præ adultis, singulari privilegio gaudent, ut cum mollitie simul tenacia existant, & duriori corpori allisa cedant, & Ἰλάσιν potius, quam fissuram aut fracturam patientia. A qua etiam ut restituantur, non æque cutis dissectione & vectibus, aut operosis elevatoriis monopodibus, bipedibus tripodibusque opus habeant; sed vel per suctum, ad modum antiquatæ scarificationis, vel per cucurbitam cum multa flamma, aut enchiresim Hildanianam, emplastrum scilicet firmiter affixum, subitoque iterum, beneficio funiculi abstractum, ad naturalem statum reducantur: imo quod sponte, & sine artis ope, nonnunquam eleventur. Cujus phænomeni exemplum ante aliquot annos heic loci me vidisse memini: cum enim puer quinquennis ex fenestra in aquæ ductus marginem præcipitatus, insignem foveam in sinistro sincipite reportaret, & ἀναίσθητος, morientique similis, ῥογγάζων jaceret, locus depressus autem cum sacculis cephalicis & vino calido foveretur, paulo post, me atque chirurgo præsentem, vi excitatæ sternutationis, sensim resurgente cranio, vocem & sensum recuperabat.

§. IX. Verum sicut hæc omnia verissima sunt, ita nihilominus juniorum calvarias etiam frangi posse, certissimum est; quin & hoc insuper vitii habent, ut non solum, ceu reliqua ossa fracta, nisi succiatum est, verbis Celsi, lib. 8. c. 4. *gravibus inflammationibus afficiantur, difficiliusque postmodum tractentur*: sed etiam non fracta, dum secundum text. 25. l. c. Hipp. τῶν παιδῶν τὰ ὀστέα ἐναιμότερά ἐσι, *puerorum ossa magis sanguinolenta sunt, ut ex nostri, post mortem & aliquot annorum decursum, adhuc rubella calvaria cognoscere datur; ideo καὶ μᾶλλον καὶ θάσσον ὑποπίσκειαι, magis ac citius supparantur.* Sicubi scilicet, contra apertam Hippocratis doctrinam, text. 22. *ulcus carnis ambientis non statim repurgatum, & ad siccitatis statum reductum fuerit; sed diu, (hoc loco ultra quadrimestre) humidum & putrescens relictum manserit.*

§. X. Alterum cranii læsionem suspicandi argumentum instrumentum lædens offert, de quo Hippocrates text. 14. *Profecto ex telis maxime os rumpunt & manifestis & obscuris fissuris, & intro cedere faciunt, quæ sunt rotunda, orbicularia & obtusa & gravia & dura.* Tale autem pirum immaturum fuisse,

fuisse, vero simillimum est; imprimis cum lædendi modus accesserit singularis, per hunc enim, quod ἀπὸ ὑψιλοτάτης, ex altissimo descendit, & ἐξ ἰθὺς, è directo caput petiit, vi textus 13, μάλιστα γὰρ ταῦτα πάσχειν τὸ ὄσσεον κίνδυνός ἐστι, maxime sane, ut hoc os patiat, periculum est.

§. XI. Restat tertium argumentum, ex iis, quæ ictum secuta sunt, symptomatis depromendum. De his post Hipp. Celsus lib. 8. c. 4. p. 545, ita loquitur: *Ubi calvaria percussa, protinus requirendum est, num bilem is homo vomuerit, num oculi ejus obcæcati sint, num obmutuerit, num per nares aurese ve sanguis ei effluerit; num ceciderit; num sine sensu, quasi dormiens jacuerit? Hæc enim non nisi osse fracto eveniunt.*

§. XII. Licet autem assertio hæc, de eo tantum, quod ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον fieri solet, accipi debeat; quatenus læsioni cranii ordinarie quidem hæc & similia phænomena, dolor v. g. masticatio impedita &c. superveniunt; nec viceversa tamen ex præsentia eorum omnium indubitanter de rupto osse pronunciare licet: in nostro certe ipse effectus, enormis ista caries, sinciput ab initio statim, una cum futura, fissum fuisse, testari potest. Inde enim evenit, ut portio, quæ d. 24. Januarii de superiori tabula recessit, mox in primo ictu, per conquassationem ad insequentem separationem disposita, intus vero integra pene futura successivæ consumptioni subiecta fuerit, quia in hac, ceu magis succulenta, prima sanguinis stagnatio atque corruptio sedem habuit.

§. XIII. Hæc de diagnosi: quæ cum fundamento caruerit, necessario infidam prognosim post se trahere debuit; cum tamen eam rationi & effectui conformem reddere facile fuisset, modo, quæ Hipp. clarissimis verbis de tenera & putredini obnoxia textura craniorum puerilium docet, chirurgus cum læsionis organo, & inde ortis incommodis comparasset; sique porro ex text. 3. l. c. *Contusiones & ruptiones sincipitis, ob cerebrum plurimum ibi subsistens, lethaliore, ac ad curandum & effugiendam mortem difficiliore existere didicisset:* Si præter hæc ad tempus autumnale ac hybernale respexisset, quod capitibus læsis Celsus l. 5. c. 26. alique veterum perniciosissimum judicavit; si acerbissimis, vereque ulcerosis miselli doloribus indoluisset: Si denique ad ea, quæ oculis cernere, manibusque palpare poterat, animum advertisset: tunc ex stabili loci affecti tumore, continuum affluxum & ἄσιν p. n. sanguinis; ex nova, eaque spontanea cutis perforatione, magnam humorum acrimoniam, ex putredine conceptam; ex vulneris tamdiu frustra tentata consolidatione, & crudi liquaminis excretionem, ossis corruptionem, semper & usque ulceris sanationem impredientem; ex motu denique ichoris, pulsui arteriarum concordante, cranii profundissimam læsionem conclusisset; nec proinde restitutionem ægri, ut in principio garriverat, octo dierum opus statuisset; sed potius cum Celso, l. 8. c. 4. p. 545. *Hæc non nisi osse fracto evenire, & ubi inciderunt, necessariam quidem, sed difficilem esse curationem pronuntiasset.*

§. XIV. Tantum etiam de prognosi: cui jam curationem quoque appo-



nere par esset, si, præter emplastri atque lanceolæ nomen, quicquam de eâ nobis innotuisset. Ut tamen, ubi istam ratio defecerit, pateat, breviter, qua methodo a nobis ulcus tractatum sit, exponere, ordineque, non quidem ἐπισημονικῶν, sed tumultuario, prout scilicet historix decursus sese obtulit, recensere animus est.

§. XV. Antequam aliquid tentaretur, opportunum videbatur, leni laxante primas vias expurgare. Quod etsi Overkampio aliisque neotericis superfluum videatur, sua tamen utilitate non caret. Deinde cum capillorum remotio tam ad dignotionem loci affecti accuratior, quam ad aptiorem remediorum applicationem, perquam necessaria esset, nec tamen acerbissimus dolor in rubella, & ab expansione fibrarum fungosa reddita cute, novaculæ rasuram admitteret, forfice eos chirurgus refecare cogebatur.

§. XVI. Circa explorationem profunditatis dubium nascebatur; cum enim styli beneficio, quousque cultri acies adigenda esset metiremur, & ille in duro corpore subsisteret, nec statim ad duram matrem descenderet, cranium integrum, nec, uti ex adeo manifesto ichoris subsultu conjiciebamus, perforatum esse mirabamur. Cumque sequente die post exemptam portionem tabulæ superioris, passim foraminulis scatentem, quæ stylum heri exceperat, conjecturam nostram omnino fundamentum habuisse cerneremus, experientia convicti, specillum non omnis erroris expertum esse concludebamus; quamvis Hippocrates atque Celsus hoc, ceu fide dignum testem laudent, qui an vulnus aut caries in osse adhuc sedem habeat, an vero istud penetrarit, perspicue doceat.

§. XVII. Detecta itaque plagæ altitudine, restabat, ut cutis ad cranium usque, & quidem decussatim disseicaretur; cum & ulceris cavitas latensque caries sectionem indicarent, locusque affectus eam permetteret, & Hippocrates Celsusque postulerent. Sectionem indicari patebat ex textu 18, l. c. *Ulcera, quæ non habent sufficientem magnitudinem longitudinis ac latitudinis, ad ossis inspectionem, an quid mali passum sit a telo, & quale id passum sit, & quantum caro contusa est, & quantum os lesionem habet: & rursus, an illud sit os a telo; & nihil mali passum sit: & ad curationem, quali nam opus habeat ulcus, & caro, & ossis affectio, τὰ δὲ τοιαῦτα τῶν ἐλάτων τομῆς δεῖται, talia sane ulcera sectione opus habent.* Permitti autem sectionem ex textu 19. disciebamus, quia omnes partes eam sustinent, præter tempora & venam, quæ super tempora fertur, nec, Celso teste, magno negotio cutis sanescit, etiam si frustra secetur. In specie vero a Celso sectio, quæ ex duabus transversis lineis litteræ X figuram accipit, commendabatur, ut deinde a singulis præcedentibus angulis cutis subsecetur.

§. XVIII. Cutis aperta uncialis crassitudinis deprehendebatur, & faciem uteri dissecti, cum ultimis mensibus instar spongiæ sanguine turgere solet, representabat. Sanguinem per moram inspissatum & hinc nigriorem apparentem, utut affatim efflueret, reprimere inconsultum ducentes, nec monitum Celsi, qui p. 548. *sanguinem, inter secandum effluentem, spongia, subinde in aceto*

adeto (huic regioni minus conveniente) tinctoria, cohibendum objectisque linamentis occipandum esse scribit, observare; nec reliqua *ἐραιμα*, *ἰσχυαμα* καὶ *συπτινα* remedia in usum vocare poteramus: Cum enim partem sectam, alias minus succulentam esse, & per se non admodum sanguine abundare, sed per frequentem vociferationem sursum protrusum, nunc p. n. tam copiosum possidere crederemus: idcirco leniter labia vulneris demulcendo, exitum eius promovendum potius, quam retardandum, putabamus.

§. XIX. Vulneri balsamum chirurgi ex myrrha, mumia, aloe, sanguis draconis, mastiche, sarcocolla, melle rosaceo atque rutaceo concinnatum, carptoque linteo exceptum imponebatur, cum labia prius ooo chamom. rosac. mastichin. anethin. quibus modicum ooo philosophor. & cera rectific. admixtum erat, uncta essent; mox emplastrum sticticum Croll. & de betonica applicabatur, quod aliud latius, defensivum dictum, tegebat; tandem faccus latus, fol. beton. rut. scord. rosinar. salv. veron. organ. flor. rosar. melilot. stochad. arab. & baccis lauri, gr. m. concis. & contus. impletus, vinoque ad tolerantiam ægri calido, madens, reliqua omnia amplectebatur, quem fascia per multiplicem circumductionem in sede sua confirmabat.

§. XX. Studio integrum apparatus recensere volui, ut pateat, solum emplastrum, cujuscumque bonitatis etiam illud primi chirurgi fuerit, minime sufficiens fuisse. Accuratius enim caput custodiendum est, talibusque munitis utendum, quæ non aeris accessum solum arcent, sed virtute insuper sua nervina resolvente, & balsamica roborant, *σάσιον* humorum præcavent ac tollunt, corruptionique resistunt. Hujus indolis sunt dicta remedia, inter quæ facculus non infimum locum meretur: talibusque hodie a nostris chirurgis in dies gravissimæ capitis læsiones corriguntur, quæ olim sectionibus, usionibus, scalpturis, terebrationibus, aliisque horribilibus operationibus opus habebant.

§. XXI. Pro interno usu Ess. traumat. ill. Wed. c. Ess. lign. aloes, anod. El. propr. f. acido mixta, pulvis item oc. oo cinnab. Hung, corall. medull. saxor. o d. rad. pæon. sperm. cet. offerebantur, & de liquido non minus, quam sicco medicamento bis quotidie guttæ 15. scrupulusque dimidius, vel grana 12. porrigebantur. Ne vero uniformia medicamenta fastidium parent, modo pulveres cum aquis distillatis extractis atque sirubis appropriatis in potiunculas, usus tempore concutiendas, mutabantur, modo decocta rad. rubiæ, chinæ, liquirit. symphyt. herb. scab. mille fol. agrimon. plantag. parabantur. Omnia eo fine, ut si sanguini aliquid peregrini inesset, istud emendaretur, tussique, ab irritatione duræ matris magis, quam pectoris vitio ortæ, *καπέργως* prospiceretur.

§. XXII. Et quia, maximo errore, diætæ moderamen in principio plane neglectum erat, in cibo & potu acida, salsa, acria, spirituosissima, vetabantur, ne scilicet vitium, chylo impressum, in sanguinem redundans, ulceris gravitatem exasperaret. Imprimis autem aer tepidus ac quies commendabantur, ne scil. a frigore *σάσιον*, ab æstu fornacis vero nimio fusio humoribus indu-



ceretur, nec etiam a motu corporis, risu, sermone claro, æger tussim & capitis concussionem dolentissimam pati cogeretur.

§. XXIII. Quæ si cuncta rite observata fuissent, nec ægro sæpissime, brumali tempore, per plateam ambulare, & cibis insuper omnis generis uti, vinumque forbillare, blanda agnatorum indulgentia permisisset; sed contra ea hi ipsi, sub deligatione ulceris flente puero, non tam collacrymassent, quam fortiter potius prehensio refractarii capite, operanti chirurgo adstitissent; tunc non solum, cum lamella cribriformis separaretur, ampliatio magis ulcere, cariosa cranii regio scalpæ ad sani ossis apparitionem exscindi, complanari, & hoc modo ad suscipiendam novam carnem aptari, ulcusque feliciter atque perfecte percurari potuisset: sed postmodum etiam, cum jam per protractum reluctandi *κακόηδες* ingens intra cranium exesum porta pateret, haud omnino nulla ægrum conservandi spes affulgebat; quia & signa quædam, inter salutaria a Celso relata, *meningis scil. bonus color, hujusque & cervicis ac maxilla liber motus, febris quoque absentia & mentis integritas* supererant, & nunc τὸν *μενιγγόφύλακα* commode immittere ac sectione omne cariosum ad sani ossis margines auferre licebat.

§. XXIX. Quæ omnia eo feliciter in nostro processissent, quo meliori corporis temperamento cæteroquin is pollebat. Hujus enim ope fiebat, ut simul ac die 23. per sectionem cutis a superfluis humoribus liberaretur, ulcusque dilataretur, & duræ matri ab imminente ichore per vitreæ tabulæ foramen sese purgandi commodior via concederetur, statim dolor remitteret, & a doloris cessatione quies, a quiete autem ventriculo vigor redderetur.

§. XXV. Verum enim vero cum nec sanioribus consiliis aures adstantium paterent, nec a tristi prognostico eorum animi terrentur, aucta tandem in cerebro mole sanguinis ac feri, quam nec vesicatoria extrahere, nec alia interna externaque remedia resolvere, atque divertere poterant, lethalis torpor spiritibus imprimebatur; donec per lethargicum soporem miser somni fratri traderetur, ubi

*ipsi, cum semel occidit brevis lux,  
nox est perpetuo una dormienda.*

§. XXVI. Commoda hic de causis lethargi & cur æger non motibus convulsivis potius, ut alii similiter affecti solent, perierit; cur item terminum vitæ, ab Hippocrate hoc modo vulneratis definitum, longe superarit, differendi occasio esset: cui etiam ætiologia cariei verminosæ, pluraque alia addi possent: sed quia ista persequi, præsens instituti, merum historiæ examen concernentis, negotiorumque ratio prohibet, reliqua alio tempore exponenda silentio præterire placet.

SOLI DEO GLORIA!



Fig. 1. est lamina ossea tenuis & perforata, portio scil. tabulæ exterioris cranii, a reliquo osse per cariem separata.

Fig. 2. exhibet exteriorem faciem cranii,

A. Est primum foramen majus, a quo præcedens lamina ablata fuit, quod cum B postmodum in unum foramen coalescebat.

B. alterum foramen majus.

CC. duo alia foramina minora,

DDD. futura sagittalis prorsus corrupta.

E. futura coronalis.

F. futura lambdoides.

G. ossiculum Wormianum.

aaa. loca cariota in extrema superficie.

bbbbbb. ostiola vasorum sanguiferorum, calvariam penetrantium.

Fig. 3. representat cranii faciem internam.

A, B, CC. sunt quatuor foramina.

DD, E, F. futura sagittalis, coronalis & lambdoides.

G. ossiculi Wormiani facies interior.

aaaaaa. peripheria cariei, quæ os partim penitus consumpsit, partim admodum asperum & tenue reddiderat.

bbbbbb. vestigia ramificationum vasorum duræ matris, ossi impressa.

F I N I S.

Fig. 1. Off laminae offe tenuis & pedunculata, parvis lili, tabula ex-  
 re hinc crassa, & fediore offe per eandem figuram  
 Fig. 2. Exhibet exaltationem fediem candidam  
 A. In officina foreman magis, & quo procedens laminae liliatae  
 quod cum B. post modum in eandem foreman confectio  
 B. officina foreman magis  
 C. duo alia foreman minor  
 D. D. liliatae foreman magis  
 E. fediore candida  
 F. fediore liliatae



F I N I S



VI.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA

QUAM PRÆSIDE

M. GASP. COCHON DUPUY,

MEDIC. DOCT.

*Tuebitur*

BARTHOLOMÆUS MURRY,

Laonensis Hybernus, Baccalaureus.

SUB HAC VERBORUM SERIE:

*An post gravem, ab Ictu vel Casu Capitis percussione,*

*non juvante etiam iterata terebratione, dura*

*Meninx incisione aperienda?*

Luætiæ Parisiorum 16. Februarii 1736.

Tota. L.

N

